

Előfizetési ár:

Egész évre	--- 4 K.
Fél évre	--- 2 K.
Negyed évre	--- 1 K.
Egyes szám	--- 20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondse-
dés milliméter soronkint
10 fillérrel, táblázatos és
garmond betűnél kisebb
betűfaj szedés másfélsze-
res egységárral számítá-
tik. — Az egész oldal négy
hasáb széles.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ
m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői,
erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláske-
reftel és kínálat rovata
rövid közlésekre díjtala-
nul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V.,
Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szét-
küldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő»
szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz.
A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordít-
tatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Az erdőaltiszt védkerületi teendői. (Tomasovszky Imre.)
Útmutatás madarak kitömésére és kitömött madarak eltartására.
(Borsiczky Ottó.)
Kis dalnokaink gondozása. (Jaczkovics Miklósné.)
Gazdasági tanácsadó: Méhészet. — Méhészek tízparancsolata.
(Csörgő Venczel.) — A vaj konzerválása.
Különfélék: Jutalmazások a vadóvás terén kifejtett érdeme-
kért. — Tartós vakolat. (Schwarz József.) — Nyugdíjbiztosít-
ás. — Pontyhízlalás makkal. — Halálozás. — Időjelzés.
Hivatalos közlemények: Felhívás kitüntetésekre és jutalmazá-
sokra.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Szerkesztői üzenetek.
Tárca. Aranka. (Dánielné-Lengyel Laura.)

kívül közvetlen és közvetett hasznaival a nemzet va-
gyonosságára nagy hatással van. Az 1908. ik évben a
Magyarországból kivitt eleven és leölt vadak, vadbőrök,
agancsok, fegyverek, lőpor stb. értéke 6.285,028 koronát
tett ki. E számok világosan mutatják, hogy a vadászat
részint a vadhús, részint pedig az állati bőrök, szőrök,
agancsok, tollak stb. által nagy hasznot nyújthat az
erdőbirtokosoknak is.

Megismervén a fennebbiekből a vadászat nagyjelentő-
ségét, megérthetjük, hogy egyik-másik erdőbirtokos miért
helyez nagy súlyt a vadászati teendők gondos ellátá-
sára. Az alábbiak szolgáljanak tájékozásul a vadászat
körül teendőknel.

Az erdőaltiszt védkerületi teendői.

Irta: Tomasovszky Imre, m. kir. főerdőmérnök.
(Folytatás.)

C) *A vadászat.* Az ősidőkben földünk erdeiben rend-
kívül sok és különféle vad volt. A többnyire erdők szé-
leire telepedett ősember táplálékának legnagyobb részét
az erdei vadak húsa képezte, ruházata pedig az állatok
bőreiből került ki.

A vadászat minden időkben nagy szerepet játszott.
A vadnépek legfőbb foglalkozása a vadászat volt; így
őseink is a szelid állatok nevelése mellett a vadak
üzését gyakorolták nagy szenvedélyvel. A régi magya-
rok vándorlásaik közben is folyton vadásztak. Hazánk
akkortájt az ősréngetekkel, nádasokkal s mocsarakkal
biztos menhelyet nyújtott a vadaknak. A Bakony, Vértes,
a Bükkhegység, a Pilishegység stb. királyi vadászatok
részére tartattak fenn, nemkülönben Erdélyben is szeri
és száma se volt a sok királyi és főuri vadászatnak.

Idők folyamán a kultúrának terjedése által a vadá-
szat is nagy változásokon ment keresztül. A mezőgazda-
ságnak és állattenyésztésnek fokozatos elterjedésével
hova-tovább megfogyott a vadak tartózkodási helye s
vele természetesen a vadállomány is; minek következté-
ben aztán egyes állatfajok mind szűkebb területekre
szorítottak s néhol a vadak egyike-másika hiányozni kez-
dett.

A vadászat ma is egyike a legkitünőbb edző spor-
toknak s mint ilyen a királyoknál, főúrnaknál, gazdag föld-
birtokosoknál stb. rendkívül kedvelt. A vadászat ezen-

1. *A vadak tenyésztése s gondozása.** Ha a vad-
állomány egyes területeken megapad, tenyésztési szo-
kás azokat. Általában a szarvasokat, dämvadat, őzet s
vaddisznót szokás megtelepíteni. Itt arra kell vigyázni,
hogy ne azonnal bocsássuk azokat szabadon, hanem
szoktassuk őket helyhez, a mely célra lehetőleg csen-
des, zajmentes erdőrészt bekerítünk s azokba engedjük
a megtelepíteni szándékolt s idegen helyről hozott állat-
fajt. Szarvasnál legjobb egy villáshoz három sutát adni.
Lehet még nyulat, fázánt, foglyot, nyirfajdot, siket-
fajdot is stb. telepíteni. A nyulakat legjobb télen ho-
zatni s e célra alakított csenderesbe beeresztetni. A hol
fázánokat akarunk megtelepíteni, ott a ragadozó vada-
kat, minő a róka, vadmacska, a menyétek, sólymok,
hēják, karvalyok stb. ki kell irtani s csak azután eres-
szük ki, még pedig este a fázánokat s részükre etetőket
készítsünk, melyekre búzát, kukoriczát, árpát stb. szó-
runk. Az ősszel hozatott foglyokat a vetésekbe, mezőkbe
bocsátjuk ki. A kártékony vadakat a megtelepítés alatt
álló területeken állandóan irtani kell.

Ha a telepítéssel készen vagyunk, a vadakat állan-
dóan felügyelni s gondozni kell, mert csak így remél-
hető, hogy fáradozásunkat siker fogja koronázni. A telepí-
tés után legfőbb teendő az, hogy a vadak nyugalma
állandóan biztosíttassék. Ilyen vadasokban tehát a szá-
raz fának, erdei gyümölcsösöknek, gombának szedését,

* L. bővebben Illés Nándor: «A vadőr» című munkáját.

idegenek járását stb. meg kell tiltani, úgyszintén eltiltandó a lármázás s éneklés is. A megtelepített vadat a körülményekhez képest az időjárás különféle viszontagságai ellen is kell védeni s azokat a kellő táplálékkal is ellátni. Nagyon fontos a téli etetés, mely célra a széna, a száraz falomb, köles, árpa, kukoricza, zab, a rostaalja stb. használható fel. Főleg az etetőkre és nyalatókra ügyeljünk s arra törekedjünk, hogy a vadászterületen minél több etető és nyalató készíttessék. A száraz falomb egyike a legkitünőbb vadtakarmányoknak, mely célra a május és június hó folyamán gyűjtött kőrís, kecskefűz, rezgőnyár, hárs, juhar, bükk s tölgy lombja alkalmas. A lombokat jól szárítsuk meg s azután kisebb boglyákba rakjuk. Az etetés este történik azért, mert a vad rendszerint este szokott legelni. Minthogy egyes erdőgazdaságokban a vad, különösen a fenyőfélék kergének megrágásával nagy károkat okoz, ezt úgy akadályozhatjuk meg, hogyha a Holfeld Károly-féle takarmányport korpával összekeverjük, megnedvesítjük s úgy adjuk az etetéshez. Az így kezelt takarmány az agancs kifejlődését is elősegíti. Úgy a lomb, mint a tülevelű erdei csemetéknek vadrágás elleni megvédésére a «Mortzfeld»-féle keverék is előnyösen használható.

Dr. Cieslar Adolf máriabrunni tanárnak fenti keveréssel való kísérleteiről szóló ismertetéséből Faragó Béla cs. és kir. udvari szállító és zalaegerszegi faiskolatulajdonos fordítása nyomán, a következőket közöljük.

A keveréket a következő módon állítjuk elő:

«Egyforma mennyiségű marhavért és köszénkátrányt, valami régi bádogedényben összeöntünk, jó alaposan összekeverjük és elvitetjük az erdőbe, a csemeték köze-

lébe; itt egy nagyobb edénybe, vagy bográcsba öntjük és folytonos keverés mellett melegítjük, de nem a forrpontig; a melegítés alatt lassankint adagonként adjuk hozzá a kalcinált szódát, míg nem a kenőcs olvasható cseppek alakját veszi fel. Ekkor kész a keverék és azt a gyengén fenntartandó tűz mellett hagyjuk addig, a míg a munkások a csemeték bekenéséhez szükséges mennyiségeket kisebb edényekbe le nem merik.

Ha hideg időjárás mellett a keverék megkeményedik, melegítés által hamar cseppfolyóssá változtatható; a csemeték bekenése merev szórkefékkel történik.

Tülevelűek csúcshajtását esetleg a legfelsőbb pereszlen ágának végét, több hajtását, egy felfelé irányított kefevonással kenjük be, ezzel az eljárással a rügyeket, ámbár ezeknek sem árt a szer, megóvják a bekenéstől; ajánlatos, hogy a késő ősszel tülevelűtlen vörösfenyőt csak nagyon gyengén kenjük meg, mert csak túlságos bőséges megkenésénél volt alkalom oly káros hatásokat konstatálni, a melyek a «Mortzfeldt»-féle keverék helyes mértékű alkalmazásánál sohasem voltak konstatálhatók.

Lomblevelű csemetéket a csúcsrügy és oldalrügy lehető megvédésével csak mérsékelten kenjük meg; néhány cm hosszú ecset vagy kefevonás elegendő a csemete megvédésére. Lehetőleg kiméljük a vezérrügyet és a főhajtás oldalrügyeit.

Nagyobb értékes csemeték bekenését a vad fejmagaságában alkalmazandó futólagos ecsetvonással fogantossítjuk.

2. Felügyelet a vadászati berendezésekre. A vadaskertek kerítését állandóan tartsuk jókarban, az idő-

TÁRCZA.

Aranka.

Irta: Dánielné-Lengyel Laura.

Aranka, egy szép, nagy, szőkehajú baba, nem amolyan kőfőcsezal és fűrészpórral bélelt régi darab, mint a milyen az én hajdani babám, a Miranda hercegnő vala. Aranka a legmodernebb technika vívmányainak köszönheti életét. Hamvasszőke, fűrtös haja finoman omlik vállára. Nagy, barna szemét ki tudja nyitni, be tudja csukni. Sir, nevet, meg beszél is egy pár szót és jár is egy pár lépést. Aranka csodálatosan szép teremtmény, éppenséggel nem csodálkozom, ha édesanyja oly rajongó imádatlal csügg rajta.

Az édesanyja, a négyéves Anikó, most is ott ül a szőkefűrtös baba előtt és vetközteti. Lehúzza róla a szép, világoskék kreppruhát s fehér hálóinget ad reája. Aztán lefekteti a kis kocsiba és altatni kezdi. Egy pillanatig még hallgatom a dúdolását: csitt, baba, csitt, aludj egy kicsit... aztán könyvet veszek a kezembe. Az olvasnivaló meglehetősen lekötöti figyelmemet, mert csak úgy félig-meddig hallom, a mint a kis leány oda-szól hozzám:

— Aranka ingérol hiányzik egy gomb, nem fog meghűlni?

— Nem, nem, — vetem oda elég könnyelműen és lelkiismeretlenül, mert csak egy gondolatom van, hogy békében tovább olvashassak. S nem gondolok arra, hogy a könnyed hangon odavetett válasz semmiképen sem nyugtathat meg egy szerető anyai szívet.

A hátam mögött egy kis árnyék lopózik be a másikk szobába. Lassan, óvatosan elcsen a varrósasztalról valamit. Még mindig nem látok, nem hallok semmit, csak akkor riadok fel, mikor egy kis ijedt sikoltás üti meg fülemet. A következő pillanatban a könyv a földön és én a gyermek mellett térdelek. Rémülten nézem, nincs-e olló a kezében? Nincs, csak egy vékony, kis varrótű, melybe vörös selyemfonál van belefűzve, a hogy az asztalról elcsente. A gyermek arcza fehér, majd vörössé válik és elcsukló, síró hangon ismétli: nem baj, nem fáj, nem baj...

Természetesen ebbe nem nyugszom bele s jön a nagy inkvizíció. Kisül, hogy a tű jó mélyen beleszaladt a kis kézbe. A tenyér már csupa vér. Szemrehányó szavak zuhatagja közt vonulunk be a fürdőszobába. A kis leány itt is csak azt ismétli: nem baj, nem fáj, nem baj...

— De hát mit csináltál? Tudod, hogy tűhöz soha sem szabad nyulni! Mit akartál vele?

közben elkorhadt saránczok, megsérült drótszövetek, dróthuzalok kicserélése, a meglazult drótok meghúzása, netaláni szakadások esetén pedig azok egybekötése, a bejárók, kijárók, átjárók stb. gondos munkát és állandó felügyeletet kívánnak. A szarvas-, öz- és fácánzetetökre, a nyulatokra, a cserkészutak tisztántartására, a nyulak, fácánok s foglyok csendereseire, a leső-kunyhókra, a vadászkunyhókra, a vadászházakra stb. állandóan felügyelni s azok hiányainak pótlásáról mindig idejében gondoskodni kell.

3. *A kártékony vadak mérgezése.* Ismeretes lévén az a nagy kár, a mit a dűvadak időnkint okoznak, a kártékony állatokat minden telhető eszközökkel s engedett módon állandóan pusztítani kell. Különösen a medve, farkas, róka és a hiúz azok, a mik néha nagy károkat okoznak. A földművelésügyi kormány a farkas és hiúz irtására külön lődíjakat is állapított meg. Egyes uradalmak az erdőaltiszteknek a dűvadak pusztítása körüli fáradozását a különféle dűvadak szerint megállapított lődíjakkal szokták jutalmazni.

A ragadozó állatokat löni, csapdákkal fogni s mérgezni szokás. A mérgezést csak hatósági engedéllyel lehet gyakorolni, mérgezni az erdőaltiszteknek főnöke tudta s beleegyezése nélkül nem szabad. A méreggel nagyon óvatosan bánjunk! A mérgezési engedélynek kellőleg való kihirdetése után, hozzáfoghatunk a mérgezéshez.

A mérgezett tárgyakat utak közelében, emberi lakások mellett nem szabad elhelyezni. A mérgezett tárgyak kitevését s azok helyét a legközelebbi községi előljárásnak bejelentjük, a melyek kötelesek azt kihirdetni.

Ha a mérgezett tárgy eltűnt, ezt is tartozunk a községi előljárásnak bejelenteni. Mérgezésre általában a sztrichnint használjuk. Mérgezni akkor szoktunk, a mikor a fagyok beálltak. Ilyenkor tudvalevőleg a ragadozó állatok a dögöt is megeszik. A mérgezett tárgyat a vadak csapásaira, átjáróira stb. helyezzük. A mérgezési idő alatt lehetőleg minden reggel meg kell nézni a mérgezési helyet s ha csak lehet, a mérgezett tárgyat ne hagyjuk ott napközben is. Tél végén, a mikor már nem remélhetjük, hogy a dűvadak a mérgezett tárgyat fölvegyék, azokat legjobb elégetni; a községi előljárásnak ezt is be kell jelenteni.

4. *A vadállománynak emberek ellen való megvédelmezése s tudnivalók a vadászati törvényről.* Vadasainkban s általában erdeink vadállományában a dűvadakon kívül a legtöbb kárt az orrvadászok okozzák, kik más vadászterületein, titokban, lopva lövik a vadat s az ekként ellopott vadat rendszerint el is adják. Az erdészeti személyzet legnagyobb ellenségei az orrvadászok, a kik tettenérés esetén szembeszállnak s mint a tények igazolják, a legelvetemülteob dolgokra is képesek. Az esetben, ha orrvadászat mutatkoznék, tudjuk meg, hogy kiknek van vadászati jegyük s kik fizetnek fegyveradót. Ha ezt sikerült megtudnunk, kíséjük figyelemmel az illetőket; továbbá azokat is, a kik fegyveradót nem fizetnek, de fegyverük van, jelentsük be főnökünknek, a ki az illetékes hatóságot felkéri az ily fegyverek elkobzására.

Ha orrvadászt az erdőn meglepnénk, hívjuk fel a fegyvere letevésére s ha ezt megteszi, szólítsuk fel az illetőt igazolásra s kíséjük be a legközelebbi községi

— Az Aranka inge, a hálóing...

Hát persze, hogy a hálóing! Hogy erről el is feledkeztem. De most a kis leány eszembe juttatja:

— A hálóing nyakáról hiányzott egy gomb. Aranka megfázik, köhögni fog és hipekakuánát, meg máltokolt kell neki inni... aztán nem baj, nem fáj...

A szemrehányó szavak kissé halkabbak lesznek. Édes Istenem, mit is csináljon az ember egy aggódó anyával, ki gyermekét félti a meghűléstől, meg a sok rossz orvosságtól? Hát persze, hogy ellopta a tűt, hát természetes, hogy rá akarta varrni a hiányzó gombot az ingeskére, mint a hogy áttört volna még száz kemény parancson és tilalmon, hiszen a gyermekét féltette...

Aztán, hogy megsebezte magát, nem sírt, nem zokogott, nem panaszkodott. Titokban, hősiesen akart szenvedni s mikor odamentem hozzá, azt mondta: nem baj, nem fáj, nem baj... Pedig máskülönben milyen érzékeny, hogy szeret panaszkodni, hogy örül, ha sajnálják, becézik, vigasztalják. De most erős volt, hős volt, nagy volt, mert a gyermekéért szenvedett.

S míg a nagy kék szempárba nézek, összeszorul a szívem: édes, édes kis leányom, hát ilyen hamar anya lettél! Négyéves korodban már eljutottál az önfeláldozás, a nemes szenvedés, a gyönyörteljes martirium ma-

gaslatára. Ott állsz, a hova én őszbecsavarodott hajjal jutottam el. Négyéves korodban megértetted az asszony-sors fenséges szépségét és örök tragikumát: szenvedéseink árán őrizni minden bajtól, gondtól, betegségtől azt, a ki a miénk, a ki nekünk adatott. S minden baj, minden veszedelem, minden fájdalom közt összeszorított foggal mondani: nem baj, nem fáj, nem baj...

Kicsi leányom, így van ez jól, a hogyan van. De mégis elbámulva, megrendülve nézek reád. Életem felét körülbelül eltöltöttem, mire a jó Isten mellém rendelt, nékem adott. Addig is volt részem elég küzdelemben, vívásban, vergődésben, de soha-soha nem tudtam, hogy a szenvedés erőt is adhat, hogy a fájdalomban gyönyör születhetik s hogy az önfeláldozás után nagyobb megnyugvás foghat el, mint a legszédítőbb álmok teljesülésénél. Az ifjúságomat már eltemettem, mikor ezt benned, általad megértettem, megismertem... És te máris tudod, most, négyesztendő korodban!... Oh, te kis emberbimbó, te fenséges asszonyi teremtés!... És mentől tovább mondod: nem baj, nem fáj..., annál messzebbre tűnik a te kis gyermekalakod, hogy ott álljon előttem a maga fenséges nagyságában, alázatos önmegtágadásában, végtelen szeretetében és soha meg nem érhető önzetlenségében: az anya.

előljáróshoz. *Ha a vadorzók elfutnának, utánuk löni sohasem szabad; úgyszintén nem szabad fegyvert használni akkor sem, ha a vadorzó megadta magát. A fegyverhasználatot illetőleg a legnagyobb elővigyázatra s óvatosságra van szükség, mint azt már a II. fejezet β) «Védelem az emberek által okozható károk ellen» címen elmondottuk. Ha a vadorzók netán szembeszállnának, igyekezzünk a saját életünket megvédeni a nélkül, hogy a vadorzó életére törnénk. Általában jó, ha az erdőaltiszt higgadt s megfontolt; mindenkiel barátságos; az általa netán ismert vadorzók iránt sohase mutasson gyűlöletet és se szemükbe, se pedig a hátuk mögött ne fenyegetse meg őket. Nagyon helyesen teszi az erdőaltiszt, ha az általa ismert orvvadászok társaságát kerüli.*

«A vadászat»-ról az 1883. évi XX. t.-cikk szól. E törvény szerint a vadászat gyakorlása a vadászati joghoz van kötve, ez a jog pedig a földtulajdonnak képezi a tartozékát. Tudnunk kell, hogy a vadászati tilalom meddig tart s hogy a kártékony, ragadozó vadat mindenkor szabad löni; ismernünk kell a vadászati kihágásokat képező cselekményeket, milyenek például: vadászás tiltott időben, vadaknak árulása s vásárlása tiltott időben, a vadászterület tulajdonosának a vagy bérlőjének engedelmé nélkül való vadászat (orvvadászat), a vadak, fainak elfogása, a madarak fészkeinek elrombolása, tojásaiknak kiszedése, tilos területekre kutyáknak való beengedése stb. Az ilyen kihágásokat a vadásztulajdonosnak, vagy bérlőnek, vagy ezek megbízottjának (rendszerint az illető erdőgondnoknak) kell bejelenteni, a ki a panaszt az illetékes kihágási bíróságnál megteszi. A pásztorok kutyáira is vigyázni kell s azok az első lábaik térdén alul 5 cm-nyire lelógó kolonczczal láthatók el. Ha hurkokat stb. találunk, legjobb azokat megsemmisíteni. A vadászjegy egyévre szól; érvényessége a kiállítás évének augusztus hó 1-én kezdődik s a rákövetkező év július hó végén végződik. Oly esetekben, a mikor kártékony ragadozók vagy a vaddisznók nagyon elszaporodnak, valamely vidéken nagy károkat okoznak s a vadászatbérlők eléggé nem pusztítják, a hatóság hivatalos hajtóvadászokat rendelhet el. Tudjuk, hogy a fővadak (szarvas, däm vad) által okozott károkat az köteles megtéríteni, a ki azon a vidéken a fővadat tenyésztí; a kár azonban a hatóságnak 8 nap alatt bejelentendő. Vadászás alkalmával a mezőn okozott károkért a vadászati jog tulajdonosa a felelős s érte kárpótlással is tartozik.

Illés Nándor nyug. főerdőtanácsos «A vadőr» című, 400 oldalra terjedő műve, mindazt bőven s kimerítően tárgyalja, a mi a vadőri teendőkhöz tartozik. Vadőri teendővel, azok felügyeletével megbízott egyének e könyvnek jó hasznát vehetik. Kapható: Nagel Ottó könyvkereskedésében, Budapest, VIII. ker., Múzeumkörút 2. sz. (ára 1 korona).

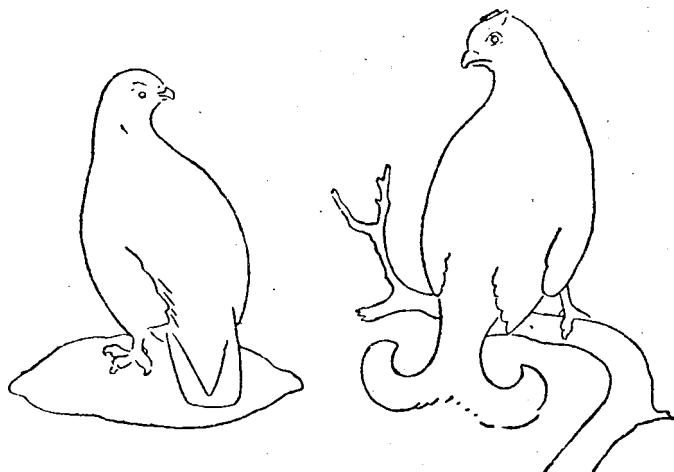
(Folytatása következik.)

Útmutatás madarak kitömésére és kitömött madarak eltartására.

(Folytatás.)
Irta Kalbhenn Pál, fordította Borsiczky Ottó.

Ha a fejen a húsrészeket már pótoltuk, akkor mindkét végén kihegyezett lágy sodronydarabot fűzünk a mesterséges nyakon keresztül s ezt addig toljuk a fej irányában, míg annak vége a koponya belső falának tetejét érinti. Ezután a fej- és nyakbőrt is visszafordíthatjuk. Mielőtt azonban ezt a munkát elvégeznők, a bőrt annak belső felületén, vízzel oldott *arzénsavas nátronnal, vagy arzénsavas káliummal* bekenjük, hogy a madarat a későbbi romlástól s molyrágás ellen megvédjük. E szerek igen mérgesek és csak hatósági igazolvány mellett szerezhetők be.

A bőr visszafordítását a következőképen végezzük: A fejet két kezünk ujjai közé fogva, a bőrt körmeink és ujjaink segítségével óvatosan lefelé huzogatjuk. Szűk fejbőrnél ez meglehetősen nehéz munka, mely türelmünket próbára teszi. Ha a bőr legszűkebb részét ilyen módon már a koponyára visszahúztuk, akkor a madár csőrének a bőr alól kilátszó végét megfogjuk s a bőrnek toll felőli részéről is támogatjuk e munkálatot s az átfordítás művelete most már könnyebben fog menni. A fej tollazata természetesen e közben nagyon összeborzolódik, de egypár ügyes fogással ismét teljesen rendbe is hozható. Hüvelyk- és mutatóujjunkkal megfogjuk a tarkó tollazatát s a fejbőrt kissé előrehúzzuk, miáltal a bőr a koponyán meglazul; ekkor sodronydarabbal helyére igazítjuk a fülzacskókat és a szemhéjakat, a szájüregbe ideiglenesen laza gyapotot dugunk; a fej tollazatát pedig felváltva felborzoljuk és lesimítjük, miáltal ez is rendbe jön.

Hófajd.

Nyirfajd.

Ezután a szemeödrökbe elhelyezzük az üvegből készült műszemet, melynek úgy nagyságra, mint színre a madár természetes szemével egyeznie kell. Ügyeljünk arra is, hogy a szemhéjak, melyek hamar megszáradnak, az üveg szemhez simuljanak és hogy a szem nyílása a természetnek megfelelőleg kerek legyen. A szemet véglegesen a kitömés befejezte után igazítjuk meg.

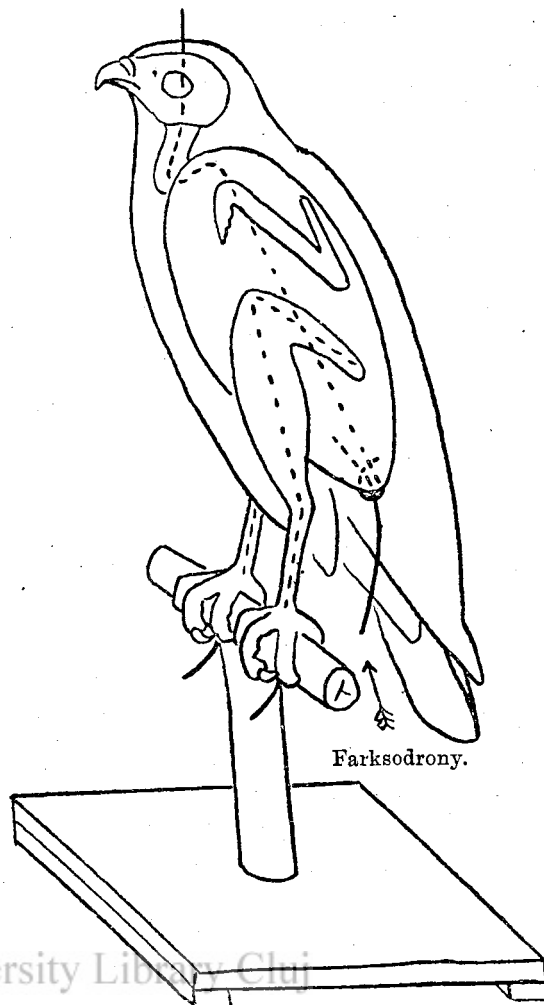
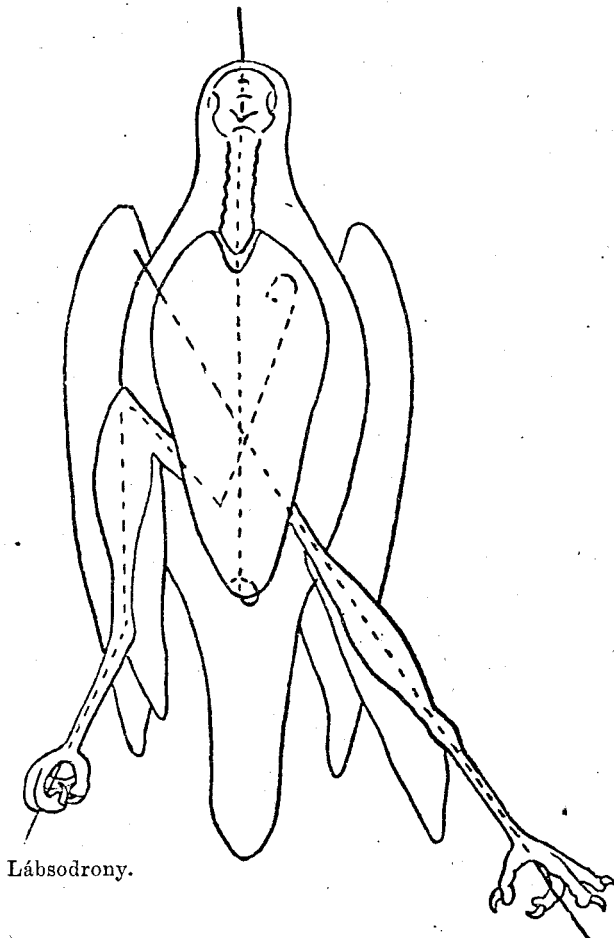
Ha a szemekkel már végeztünk, a szárnyak lefejtéséhez látunk. Megfogjuk a már levágott szárnyesontot,

arról a bőrt letoljuk, a reája tapadó izomzatot és húsrészeket pedig levágjuk és levakarjuk. A bőr felső felülete felől csak a felső karcsontot fejthetjük ki, míg az alsó karcsontot már a bőrnek külső tollas oldala felől kell kifejteni. Az alsó kart a szárnytollak alsó részén, ennek egész hosszában felhasítjuk, a bőrt a csontokról lefejtjük s végre eltávolítva a húsrészeket, a csontot tisztára vakarjuk. Itt ügyelni kell arra, hogy a szárnytollaknak a csonton ülő csévéit meg ne sértsük és a csontról le ne tépjük, mert akkor ezek kihullanak. A csuklón is meglazítjuk a bőrt s azután kellőleg bemérgezzük úgy a bőrt, mint a csontokat, úgy mint ezt a fejnél is tettük. A kifejtt izomzatnak megfelelően laza gyapotgöngyöt helyezünk a szárnycsontok közé és köré, az alkaron készített vágást bevarrjuk, oly módon, hogy az öltést mindig csak a bőrnek felső felülete felől eszközöljük, nehogy a czérnával együtt a tollakat is átfúzzuk a tűszúrta nyíláson, a mi a varrást nagyon megnehezítené.

Ezután a lábakat fejtjük ki. A bőr belső felülete felől eltávolítjuk a felső-, azután az alsólábszár izomzatát lehetőleg egészen a lábfej ízületéig. A legtöbb madárnál a lábfej csontján még találhatunk egy kis izomzatot, a mit szintén eltávolítunk.

Ha a madár nagyon zsiros volt, akkor a bőrhöz tapadó zsírrészeket le kell vakarni, a mit legjobban tompa késsel végezhetünk; közben gipszport hintünk a levakart helyre, hogy az a zsirt felszívja.

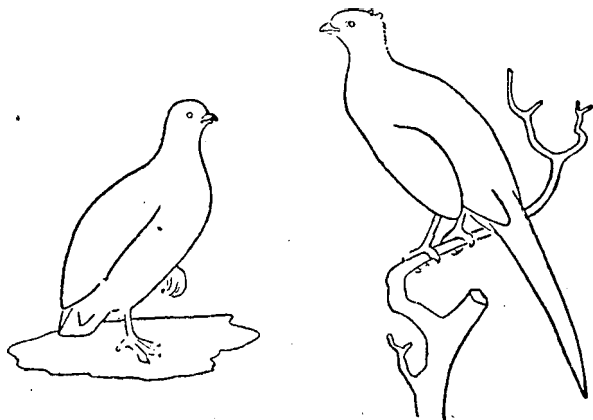
Tengelysodrony.

Mielőtt az alsó- és felsőlábszár csontjairól eltávolított izomzatot pótolnánk, elkészítjük a kitöméshez szükséges s a madár későbbi vázát alkotó sodronyokat. Szükségünk lesz egy tengely- (nyak), két lábszár-, két szárny- és egy fark-sodronyra. A lágyított vasból készült sodrony lapos fogó segítségével teljesen egyenesre húzandó, úgy, hogy azon a legcsekélyebb görbület se legyen. A tengely-sodrony hosszának kiszabásánál figyelembe kell vennünk azt, hogy ennek a madár fejétől kezdődőleg végig kell érnie az egész test hosszán s úgy a fejnél mint a test ellenkező végénél még néhány centiméterre ki kell állania. A lábszár-sodrony hosszának megállapításánál mérvadó a lábszár-csontok hossza és a testnek vastagsága, mely méretek összegét még néhány centiméterrel meg kell haladnia. A szárny- és fark-sodronyok pl. az ölyvnél 15 cm. hosszúra veendőek; kisebb vagy nagyobb madárnál megfelelően rövidebb vagy hosszabbra szabandók. A lábszár-sodronyok oly vastagok legyenek, hogy azokat a sarkcsont és a felette lévő bőr között még éppen áttölthessük. Ugyanily vastagságú sodronyt alkalmazunk a tengelybe és a szárnyakba is. Vékony sodronyok nem adnak a madárnak kellő állékonytságot, vastag sodronyokkal pedig nehéz dolgozni; legjobb itt is a középutat betartani. A szárny-, fark- és lábsodronyokat az egyik, a tengely-sodronyt pedig mindkét végén ki kell hegyezni. A sodronyt lapos fogóba vagy satuba fogjuk s reszelővel jó hegyesre és nyulánkra, valamint simára

hegyezzük. Fontos, hogy a sodronyok jól ki legyenek hegyezve.

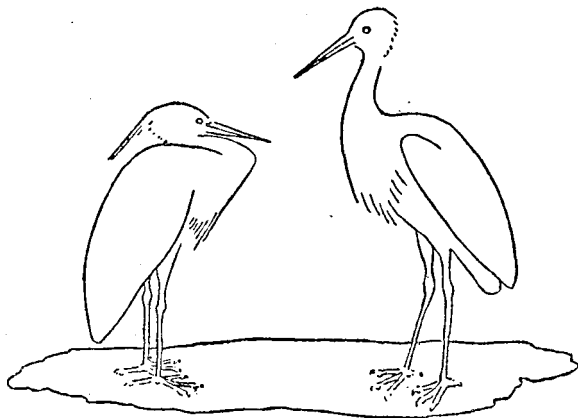
Először a lábsodronyokat helyezzük el. Átbökve a lábtalpat a sarkesont és a bőr között — felváltva jobbra-balra csavargatva — feltoljuk a sodronyt. Némi vesződés után a sodrony az ízület mellett elsiklik s akkor a felső lábszár csontjái könnyen felhúzzható.

Fogoly.

Fácán.

A sodrony behelyezése után úgy a bőrt, mint a csontokat jól bemérgezzük s kőcz vagy gyapotból, a lábszár csontja és a sodrony köré, az eltávolított hús-részeknek megfelelőleg kiképezzük a lábszárt. Ajánlatos az alsó lábszárt valamivel gyengébbre készíteni, mint az eredetileg volt. Óvakodjunk attól is, hogy a mesterséges lábszáron befűződések támadjanak. Az alsó lábszár elkészítése után elkészítjük a felső lábszárat, azután bemérgezzük a bőr belső felületét és azt a mesterséges lábszárak fölé húzzuk.

Gém.

Gólya.

A madár testén megállapítható, hogy a felső karcsontok, melyek a test hátrészen izülnek, mily távolságra voltak egymástól. Gyapot fonállal a két felső karcsontot összekötjük oly módon, hogy végeik annyira legyenek egymástól, mint eredetileg voltak. Tekintettel a hát gömbölydedségére, e két csont végét kissé közelebb kötik egymáshoz, mint eredetileg voltak. Ezután a tengely-sodronyt, jobbra-balra való csavargatás közben, átfúrjuk a mű-nyakon, koponyacsonton és a fejbőrön, úgy hogy a fejtető közepén jöjjön ki s itt még néhány centiméterre kihúzzuk. A fark-sodronyt a kormány- és az alsó fedőtollak között beszúrva a fark-

gyökérbe, addig toljuk ebbe bele, míg a sodrony hegye a másik oldalon kissé kiáll.

b) *A mesterséges test.* Legjobb a testet a kereskedésekben kapható és erre a célra készült szilárdan sajtolt barna turfából készíteni. A madár testének hossza, szélessége és vastagságának megfelelő nagyságú téglány alakú darabot a turfából levágunk s a kifejtett természetes testet mintául véve, éles kés segélyével, ebből faragjuk ki a mesterséges testet oly módon, hogy a turfadarabot asztalra helyezzük s a késsel — ennek életé mindég testünkét elfordítva — a felesleges részeket apródonként lefaragjuk, végre fareszelővel az egészet simára dolgozzuk. A madár testének a különféle fajok szerint megvan a maga jellegzetes alakja. Megkülönböztetünk rövid, zömök testet erős mellizmokkal s hosszú, lapos, oldalt összenyomott és hengeralakú testeket.

Turfa hiányában a madár testét kőczből, kenderből, vagy gyapotból is készíthetjük oly módon, hogy egy laza mag körül addig csavarunk kender- vagy gyapotszalakat, míg a kellő alakot kapjuk. Belül durvább, kívül pedig finomabb anyagot használhatunk. Összefűzés, sajtolás, átvarrás és zsinórral való átkötés után elkészíthetjük a természetes test hű másolatát. Nagyobb madarak testét (lúd, túzok, hattyú) széna, szalma, fagyapot, stb.-ből, melyet nagyon erősen összesajtoltunk, átkötünk, átvarrunk és erős zsinórral átcsavarunk, állíthatjuk elő. A mesterséges testen semmiféle egyenetlen felületnek lenni nem szabad és ennek úgy nagyságra, mint teltségre és alakra teljesen egyezni kell a természetes testtel és a természetes testnek minden egyes részletét is ki kell azon dolgozni. A kezdő jól teszi, ha a test elkészítéséhez mérőszalagot és hajlott végű körzöt is segítségül vesz. Mielőtt a mesterséges testet a madárnak lefejtett bőrébe helyeznénk, eltávolítjuk ebből a lefejtés után oda behelyezett gyapotot vagy kőczot s a bőrt jól bemérgezzük.

A tengelysodrony alsó végét beszúrjuk a mesterséges testnek a nyak számára készített horpadásánál és azt azután az egész test hosszában átszúrjuk. A sodronynak a test ellenkező oldalán kijövő végét hengeres fogó segélyével behajlítjuk s az így készített horgot a testbe annyira beleszorítjuk, hogy a sodrony egy irányba se mozdulhasson el. E sodronynak másik, a fejtetőn kiálló végét most annyira meghúzzuk, hogy a nyak közvetlen a testhez izüljön; a bőrön a metszett nyilást egyidejűleg annyira szétfeszítjük, hogy a mesterséges testet ebbe behelyezhessük s azután a bőr mellrészét a testre ráhúzzuk.

(Vége köv.)

Kis dálnokaink gondozása.

Ilyenkor, fészekrakás idején tűnik ki, hogy a madár-ápolás terén szorgalmasak voltunk-e. Ha télen ettettük hasznos madarainkat s óvtuk azokat az éhségtől, úgy megfelelő jutalomban is lesz részünk. Áprilisban fészken ül már felváltva a hím és a nőstény czinege, június végén, vagy július elején pedig a 7—8 tagból álló

család kiröppen fészkeből s az öregek útra bocsátják a fiatalokat, hogy hozzáfogjanak azok is a fészkealapításhoz, míg maguk ott maradnak a megszokott öreg fészkekben s hozzálatnak a második költéshez.

Kis kertünkben, a hol több fészkekodú van elhelyezve, megtörtént, hogy egy nyáron három költést tett egy czinke-pár. De van is gondozásban részük úgy télen, mint nyáron, mert ha télen az erdőgondnokság által kiosztott madárkalács elfogy s látom, hogy a hideg még mindig tart és hogy az időjárás mostoha, szerény asztalunkról nekik kerül le az ételhulladék s a meleg, ragyogó napfény beálltaig gondozom őket.

Nyáron át kis lakásukat veszem felügyelet alá, s az ellenséget (macskát, menyétet, kigyót) riasztom el onnan. Megtörtént már az is, hogy kigyó telepedett be az odúba; szegény kiüzött lakók hangos csiripeléssel röpködtek a fészkek körül. Figyelmemet felkeltette kétségbeesett lármájuk és röpködésük, s a mint a veszedelmes ellenséget fölfedeztem, a röplyukat betömtem, a fészkek fedelét óvatosan fölemelve forró vizet öntöttem belé, s mikor már az ellenséget elpusztítottam, a fészket alaposan kitisztítva visszahelyeztem előbbeni helyére, melyet kis kertemnek munkásai ismét elfoglaltak.

Rendkívül ügyes és szorgalmas madárápolóknak bizonyultak a gyermekek. Kiskoruktól (5—6 év) kell már őket a madárápoláshoz és védelemhez hozzászoktatni, figyelmüket a hasznos és kellemes időtöltéssel lekötöni, hogy mire felnőnek, már mintegy második szokásukká válják a szárnyasok iránti gyöngéd szeretet.

És e téren különösen nekünk, az erdészeti altisztek nejeinek, kellene jó példával elől járni, mert hiszen bebizonyított tény, hogy a gyermek, a mit lát és tanul a szüleitől, de legkivált az édesanyjától, azt követi az életben is. Üdvös dolgot cselekszünk tehát, ha a madarak védelmét mi nők is lelkiismeretesen felkaroljuk. Számptalan példa bizonyítja, hogy ott, a hol a kis szárnyas munkásokat kipusztították, a hernyók elszaporodtak, melyek a kertekben sok-sok száz koronára menő kárt tettek.

Míg ott, a hol ezeket az aranyos és örökké csicsergő dolgozókat megvédik, ápolják és gondozzák, Isten áldásaként hozzák a gyümölcsfák évről-évre termésüket.

Szivleljék meg kartársnőim az elmondottakat, helyzetesenek el mentül több fészkekodút házuk falára, kertjük fájára, kerítésük oszlopaire, s vegyék gondozásukba e szerény, de fáradhatatlan és hasznos munkásokat.

Jaczkovics Miklósné.

Gazdasági tanácsadó.

Méhészet. «Az Erdő» mult évi 4-ik számában megjelent méhészeti közleményemben a többi között azt ajánltam, hogy a ki Boczonádi kaptarra nem költhet, Boczonádi szalmakast szerezzen. Ez sokba nem kerül, mégis szép eredménnyel lehet vele méhészkedni azért, mert a kas alá tíz nagy keretes, ládát tehetünk a méz befogadására s mert a ládában összegyülemző méz a

gazdát illeti; a kasban maradó méz mindig elég a méhcsalád élelmére.

Közeledvén a rajzás, itt az ideje az említett ládákat beszerezni és felszerelten készenlétben tartani. Azért, a ki a rajt felső nyilású szalmakasba fogta, vagy ilyen kasban van méhcsaládja, rendeljen a «Méhészet» szerkesztőségétől — Ujpest (Széchenyi-utca 7. szám) — legalább egy darab ládát, a mi a «Méhészet» árjegyzékében «kas alá való gyámol» néven fordul elő. Ezen minta után aztán otthon bárki többet is készíthet.

Ha már most a méhész rajoztatni óhajta a kasbeli családot, vagy azt akarja, hogy anyát ujtson, várja meg, míg az első raj kijön s akkor azonnal tegye a ládát a kas alá.

Ha pedig a várt raj késik, nehogy késői rajt kapjon, mely úgy sem volna életrevaló s nehogy a hordási idő is eredménytelenül elmuljon, helyezze a felszerelt gyámolt idejében a kas alá. Ha nem akarná rajoztatni a kasbeli népet, abban az esetben jóval a rajzási idő előtt tegye a ládát a kas alá.

A ládát tíz tartaléklépes kerettel, vagy egész műlépekkel kell felszerelni, de lehet a keretekbe illeszthető lépkezdéses apró kereteket is alkalmazni.

Természetesen a gyámolon levő kijarót zárjuk el, hogy a méhek a kason levő nyíláson járjanak. Azonban igen fontos, hogy mielőtt a gyámolt a kas alá tennők, előbb fektessük oldalára a kast és a lépek alsó megvastagodott széléit vagdaljuk le, hogy a méhek könnyű szerrel folytathassák az építést a ládában levő keretekig és azután a keretekben. Ezért a ládát úgy helyezzük a kas alá, hogy a lépeinek éle a keretek élével egy vonalba essék. Ha tartaléklépeket használunk, azok dolgozó sejtések lehetnek, különben a királyné lekerül a ládába s akkor méz helyett rengeteg sok here lesz ott.

Ez kellemetlen volna, mert máskülönben a legszebb szüzlépes méz rendesen onnan kerül ki, főleg akkor, ha boks kereteket használunk.

Ezen szép és izléses kis keretes lépes méz kelen-dőbb is, mint a nagy keret.

Méhészek tízparancsolata. 1. Felső kijaróval bíró méhklásokokat használj. — 2. Méheidet szélmentes, árnyas helyen tartsd. — 3. Méhcsaládait egymástól távol, egyenkint, vagy kis csoportokban állítsd. — 4. Hanneman-rácsot ne használj. — 5. Műlépért a pénzt ne sajnáld. — 6. Tartaléklépeket gyűjts. — 7. Kasokat, kaptárokat és környékét tisztítsd, pókhálót ne tőrj. — 8. Erős családokat tarts, gyengéket egyesítéssel segítsd. — 9. Méhészegyletbe tagnak jelentkezz. — 10. Méhészeti könyveket, lapokat szorgalmasan olvasgass.

Csergő Venczel.

A vaj konzerválása. Egy francia tejgazdasági szaklap azt a hirt közli, hogy Franciaországban újabban a vaj konzerválása és tartóssá tétele czéljából a vajhoz 5—6%-nyi mennyiségű (1 kgr. vajhoz 50—60 gr.) tiszta színmézet kevernek, a mi nemcsak hogy rendkívül kellemes ízűvé teszi a vajat, de czukortartalmánál fogva

hihetetlen tartósságot ad neki, teljesen és biztosan megóvva az avasodástól. A mézes vaj a francia inyenczek közt nagy tetszésre talált s ma már általános a forgalomba jövő tea és étkezési czelokra szolgáló vaj keverése mézzel. Hasonló módon járnak el most már az exportczelokra készülő vajjal is s az Anglia felé gravitáló bretagnei és normandiai vajgyártó tejjgazdaságok mind mézezik vajukat, mert a mézes vaj Angliában is nagy kedveltségnek örvend.

Különfélék.

Jutalmazások a vadóvás terén kifejtett érdemekért. Az «Országos Magyar Vadászati Védegyelet» igazgatósága f. évi márczius hó 28-án tartott gyűlésén határozott az előző gyűlésből függőben maradt, valamint az azóta beérkezett jutalmazási ajánlatok felett, mely alkalomból egy elismerő oklevelet, 250 korona pénzzutalmat, továbbá 1 ezüst- és 3 bronzéremmel való kitüntetést engedélyezett, az alábbi részletezéssel:

a) *Reich Oszkár* tamási-i szolgabírónak, a vadászati érdekek előmozdítása és különösen a vadorzók erélyes és sikeres üldözése körül kifejtett buzgalmaért, az Esterházy hercegi hitbizományi dombóvári erdőfelügyelőségének meleg ajánlatára, — az egyleti elismerő oklevél engedélyeztetett.

b) *Ross Mihály* erdő- és vadőrnek, a kártékony és ragadozó vad sikeres pusztítása, különösen pedig a vadorzók fáradhatatlan és önfeláldozó üldözéseért, miközben már három ízben többé-kevésbé súlyosan megsebesült: szolgálatadójának, a gróf Somssich-féle ormándi gazdaság intézőségének ajánlatára: az egyleti bronzérem és 50 korona pénzzutalom engedélyeztetett.

c) *Bencsics József, Sövegjártó Sándor és Bencsics Ferencz* hercegi uradalmi vadőröknek, a kik a vadorzókat, valamint a fázán- és fogolytojások lopkodóit állandóan fáradhatatlanul üldözik s a kik múlt évi márczius hó 8-án éjjeli 1/22 órakor egy vadorzót életveszélyes körülmények között elfogtak, miközben a vadorzónak elmenekült társa rájuk is lőtt, de a sötétben elfogott társát sebezte halálra; a kik évek óta folytonos küzdelemben élnek a vadorzókkal, folyton kitéve azok boszujának, a minek Bencsics József máris áldozatul esett, mert szolgálatának teljesítése közben éjjel lesből leütötték, mindkét lábát, karját eltörték, úgy hogy szolgálatképtelenné és nyomorékká vált, — Bencsics Ferencz házat pedig felgyújtották: az Esterházy hercegi hitbizomány kapuvári erdőfelügyelőségének meleg ajánlatára a következő kitüntetések, illetve jutalmak adtak, ú. m.:

Bencsics Józsefnek ezüst érem és 100 korona;

Sövegjártó Sándornak és Bencsics Ferencznek egy-egy bronzérem és külön-külön mindegyiknek 50 korona pénzzutalom.

Tartós vakolat. Sok, különösen régi falon a vakolat nem áll meg. Ilyen helyeknek tartós bevakolására a következő módszert ajánlom:

Verjük tele egymástól körülbelül 10—15 cm. távolságban a bevakolandó falat 6—8 cm. hosszú drótszöggel, oly módon, hogy a szögek feje a téglától 3—6 cm.-re kiálljon.

Most vegyünk 1—1.5 mm. vastag vas- vagy a mi még jobb, rézdrótot s ezzel kössük össze a kiálló szögfejeket s a drótot 1—2-szer a szögekre csavarjuk rá. Az így nyert drótháló a vakolatot sok ideig megtartja — különösen ha az cze mentből készült — a mi esőverte helyeken a falaknak nedvességtől való megóvása czéljából különben is ajánlatos. (Schwarcz József.)

Nyugdíjbiztosítás. Az Országos Gazdasági Munkáspénztár keretében az 1912. évi VIII. t.-cz. alapján létesített nyugdíjsoportba Tompos Ferencz, Czikó Sándor és Balázs János Csik vármegyei erdőszolgák felvétettek, biztosítván részükre nyugdíjat, baleseti segélyeket és temetkezési segélyeket s az ezen törvény által a nyugdíjsoportban való biztosítással egybekötött agkori ellátást.

Pontyhizlalás makkal. Herold R. az 1912. év nyarán a németországi trackenbergi tőgazdaságban végzett hizlalási kísérleteinek eredményét, a Münchenben megjelenő Allgemeine Fischereizeitung 1913 február 1-sei számában a következőkben ismerteti: Apró, éves pontyokat rakott egy táplálékban szegény tóba, a hol őket három hónapon át kizárólag összetört makkal etette. A halak mindvégig egészségesek voltak s annyira fejlődtek, hogy 4.5 q, a helyszínén 11.11 frank értékű makk 1 q halhúst eredményezett.

Halálozás. Zsurka Karácsony I. szert. püspökségi főerdővéd élete 37-ik, boldog házasságának 8-ik évében hosszas szenvedés után április hó 19-én meghalt. Ötvegyén és három gyermekén kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Nyugodjék békében!

Időjelzés. A «Meteor» május hóra a következő időjelzést teszi közzé: Május hó változási napjai 2—4—5—6—7—13—16—20—23—28 és 31-re esnek. Ezek szerint május hava, melynek időjárása felette fontos a gazdasági termények hozamára nézve, első napjaiban szeles ugyan, de enyhe, sőt meleg jellegű időt ígér, melyet a 7-iki Szaturnus együttállásából származó hűvös, sőt hideg jelleg fog megzarni; fagypontra azonban aligha kerül a hőmérséklet, miután előzőleg a belső két bolygó Merkúr és Venus meleg jellegükkel befolyásolni fogják ezen utóbbi változási nap hatását. 7—16-ika közt csak gyenge hatású változási nap van s így ezen időköz elég nyugodtnak ígérkezik.

Kiadóbb csapadék 16-ika körül, lehülés esetleg szeles idő 20-ika körül várható. A hűvös jelleg kifejlődésének foka ez utóbbi körül a Napon előjöheto foltok megjelenése vagy viselkedésétől függ.

Május vége szeles jelleggel fog záródni, mikor alacsonyabb hőmérséklet is érvényesülhet.

Hivatalos közlemények.

Felhívás kitüntetésekre és jutalmazásokra.

Az «Országos magyar vadászati védegyelet» igazgatósága a folyó 1913-ik évre közel 4000 koronát irányzott elő, hogy abból a vadállomány megvédése körül a folyó 1913. évben kiváló érdemeket szerzett hivatásos vadászokat, vadőröket, vadóri teendőikkel is megbízott erdőőröket, úgy nemkülönb a közigazgatási, közbiztonsági és pénzügyi hatóságok alatt álló ama buzgóbb közegeket, a kik a vadászati törvény ellen elkövetett kihágások üldözése, kipuhatólása és feljelentése által szereztek érdemeket, hiteles ajánlatok folytán érdemekkel kitüntesse vagy pénzbeli jutalmakban részesítse.

Az érdemek bronzból vagy ezüsből, a jutalmak 50 K-tól 200 K-ig terjedő összegben adatnak a vadászati szempontból kártékony vadak és állatok eredményes pusztításáért; a hasznos vadak tenyésztése körül elért kiváló sikerekért; *vadorzók elleni sikeres működésért és feljelentésért s azokkal szemben tanúsított bátor és kötelességű viselkedésért.*

Ezen jutalmakra elsősorban jogosultak a vadórzésre felelősek, illetőleg a hatóságnál mint ilyenek bejelentett egyének, ha maguk, vagy az, kinek szolgálatában állanak, az «Országos magyar vadászati védegyelet» tagjai.

A kitüntetésre vagy jutalmazásra általános egyszerű jó magaviselet, vagy hosszú szolgálat nem elégségesek s azokra csakis a vadászati ügy érdekében kifejtett és az itteni feltételek szerint minősülő kiválóan eredményes munkálkodás érdemesít.

Oly esetekben, midőn az illető vadórző keresetképtelenné válik, az «Országos magyar vadászati védegyelet» esetleg évi segélyben is részesíti az illetőt, vagy özvegyét és árváit, a mi több évre is kiterjedhet.

A bejelentések az ajánlottra vonatkozó közs. erkölcsi bizonyítvánnyal együtt az eset megtörténte után lehető mielőbb, de *legkésőbbben folyó évi október hó 30-ig* az egylet titkárságához (Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 13. szám) intézendők. A bejelentésbe irandók:

a) Az ajánlottnak neve, kora, polgári állása, foglalkozása, eddigi magaviselete és szolgálati éveinek száma.

b) Rövid hű leírása a cselekménynek, melynek folytán az illető kitüntetésre vagy jutalmazásra ajánlatik; megnevezése az illető kir. bíróságnak, melynél az ügy bejelentetett.

c) Az a) és b) pontok alatt felsoroltak bizonyítása a vadászat tulajdonosa, illetve az ajánlottnak hivatalfőnöke által oly kijelentéssel, hogy a mennyire ő tudja, az esemény elbeszélése a valósággal megegyez.

d) Ajánlat ugyanattól a körülményekhez képest kitüntetésre vagy jutalmazásra, mit az «Országos magyar vadászati védegyelet» igazgatósága — fenntartván magának az elhatározást — irányadóul veend.

A jutalmazások és kitüntetések az «Országos magyar vadászati védegyelet» hivatalos lapjában, a «Vadászlap»-ban fognak közzététetni.

Budapest, 1913. évi márczius hó 28.

Az «Országos magyar vadászati védegyelet» nevében:

Hg. Esterházy Miklós, s. k., egyleti elnök.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A Személyem körüli miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Hoffmann Antal uradalmi főerdőtanácsosnak, sok évi sikeres szolgálatá elismerésül, a királyi tanácsosi ezímet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1913. évi április hó 11-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.,

Lukács László s. k.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter Radó Pál m. kir. erdőtanácsost — saját kérelmére — állandó nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter Briestyanszky Endre m. kir. erdőtanácsost végleges nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Pukács Endre m. kir. segéderdőmérnököt Budapestre, a földművelésügyi miniszterium I. A. főosztályához; Papolezy József m. kir. segéderdőmérnököt Rahóra erdőgondnoknak s végül Mamira József m. kir. segéderdőmérnököt Csíkszeredára az ottani m. kir. állami erdőhivatalhoz.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Bechine Ferencz m. kir. segéderdőmérnököt Bereczkről Dévára és beosztotta az ottani m. kir. állami erdőhivatalhoz, továbbá áthelyezte Valics János m. kir. segéderdőmérnököt Sepsiszentgyörgyről Bereczkre erdőgondnoknak.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter a nagybányai m. kir. főerdőhivatal kerületében Bognovszky István és Miholka Gábor m. kir. főerdőőröket nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter az állami kezelésbe vett községi erdők szolgálati ágazatánál a kopárjavítási munkálatok érdekében rendszeresített altiszti személyzet létszámába ideiglenes minőségű m. kir. erdőorré kinevezte: Battyáni Lajost Trencsénbe a m. kir. állami erdőhivatalhoz, Mótz Mártont Beszterczére a m. kir. állami erdőhivatalhoz, továbbá Nagy Lajost Csomatelkére a rimaszombati-, Mick Rezsőt Belpátfalvára, a bánvölgyi-, Stegereán Jánost Putnokra a bánvölgyi-, Stároneczy Sándort Szepsibe a szépsii-, Juhász Mihályt Erdődre a nagybányai-, Mótz Györgyöt Élesdre a nagyvárad-, Garai Jánost Tekére a tekei-, Váncsa Simont Bánffyhunyadra a bánffyhunyadi-, Székely Mártont Kolozsvárra a kolozsvári-, Kiss Dénest Mezőmadarasra a marosvásárhelyi-, Szász Pétert Makfalvára a nyárádszeredai-, Tófalvi Istvánt Székelyudvarhelyre a székelyudvarhelyi-, Vajda Jánost Vargyasra a vargyasi-, Grecu Jakabot Barótra a baróti-, Pujkon Domokost Gyulaféhevárra a gyulaféhevári-, Giurka Illést Nagyszébenbe a nagyszébeni-, Terchilla Aurélt Szászsebesre a szászsebesi-, Bándi Ferenczet Dicsőszentmártonba a dicsőszentmártoni-, Csoma Ferenczet Tordára a tordai-, Fila Sándort Felvinczre a tordai-, Molnár Bálintot Toroczokóra a topánfalvai-, Csokona Józsefet Alsószolcsvára a topánfalvai-, Gajda Gábort Gyorokra az aradi-, Juhász Istvánt Borossebesre a borossebesi-, Orovcsián Vazult Bácsfalvára a marosillyei-, Kodilla Pétert Hosdáttra a vajdahunyadi-, Czunya Györgyöt Kőrösbányára a brádi-, Bocskay Józsefet Brádra a brádi-, Szomora Józsefet Pujba a puji-, Rákóczi Imrét Bokajalfaluba a szászvárosi-, Szlavkai Józsefet Sátoraljajhelyre a sátoraljajhelyi-, Márgán Jánost Bozovicra a verseczi-, Stubbenvoll Rezsőt Orsovára a verseczi-, Dimitru Györgyöt Mehádiára a verseczi- s végül Farkas Jánost Teregovára a verseczi m. kir. járási erdőgondnoksághoz.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter Horváth Béla m. kir. erdőmérnökgyakornoknak állami szolgálatáról történt lemondását elfogadta.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter a nagybányai m. kir. főerdőhivatal kerületében Csery Lajos m. kir. főerdőort — saját kérelmére — nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter a lippai m. kir. főerdőhivatal kerületében Debreczeni Zsigmond m. kir. főerdőort nyugalmomba helyezte.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter a lugosi m. kir. erdőigazgatóság kerületében Burdus Mihály m. kir. főerdőort — saját kérelmére — nyugalomba helyezte.

*

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal főnöke Azor Alajos, Peska Samu és Misztrik József m. kir. főerdőröket negyven évi szolgálati idejük betöltése után f. évi május hó elsejével végleges nyugalomba helyezte.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavitott lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavitásokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

S. M. A szóban forgó lábmerevség attól lehet, hogy túl nagy volt a borjú és nagyon nyomta a vemhesség ideje alatt az ütőereket, miért is a lábak elsenyvedtek. Avagy lehetséges, hogy az állat nehéz és így kemény talajon állva patagyuladást kapott és így minden lépés fáj neki. Láthatatlanban bajos biztos átkutatást adni. Minden esetre jól tenni, ha az állat végtagjait bekötőné valami ócska zsákba, a talpak alá kis köcot tenne és állandóan borogatná a fájós lábakat. A csüdtől feljebb pedig kis kámforos spiritussal meglocsolja és napjában többször jól megcsutakolja a lábakat, miáltal a vérkeringést élénkíti. Fokozatosan többet és többet járattja az állatot lehetőleg puha talajon (füvön, homokon) az istállóban pedig jó puhán alá almozza, hogy puhán álljon. Ez nem öröklődő baj, sem járvány, e miatt kár volna a jó tejelő tehenet kiselejtezni, mert ez muló természetű.

Dr. K.é.

J. M. Tárczákkal annyira túl vagyunk halmozva, hogy jó ideig ilyet senkitől se fogadhatunk el.

Z. L. A küldött 10 fillért a lap javára bevételtek.

H. T. 1. A hiányzó lapokat elküldtük; ezek valószínűleg a postán tévedhettek el, mert mi a lapot mindig idejében, pontosan expedáljuk. 2. A nagyváradi l. szert. püspöki uradalom kormányzó erdőtanácsosa Balogh Kálmán.

R. M. Erdei fenycsemetét 2 éves korban fúróval azért nem lehet eredményesen ültetni, mert erősebb s merev gyökerei nagyon rosszul helyezhetők el a fűrt lyúkba s legtöbbször visszakunkorodnak. Az ásóval készített elég mély és szélesebb hasíték előnye abban van, hogy itt a gyökerek egy 4—6 cm. széles 40—50 cm. hosszú lapos fával kellőleg elhelyezhetők. Ép ennek folytán utóbbi ültetési mód előbbinél előnyösebb. Az erdei fenycsemetés homokon oldalárnyékolással sikeresebb, mint e nélkül. Oldalárnyékolásra legalkalmasabb a 3-6 m. távolságban alkalmazott nádkerítés. Megkivántatik azonban, hogy a talaj elég erőteljes s elég zsengés legyen.

Vörös- és ezüstfenyő homokra egyáltalán nem való s kár vele ott kísérletezni.

G. V. A családtagok után engedélyezhető családi pótléknak nem az a feltétele, hogy az illető családtag munka- és keresetképtelen legyen, hanem az, hogy azok a családtagok, a kik után a családi pótlék kérik, az alkalmazottal közös háztartásban éljenek és hogy a családtagoknak ne legyen saját jövedelmük.

Ha tehát a hivatal a miniszterium által már engedélyezett családi pótlék kifizetését a munka- és keresetképtelenség igazolásához köti, az ellen forduljon az illető — természetesen a hivatal útján — a földművelésügyi miniszter úrhoz.

S. I. Az új nyugdíjtörvény többféle kiadásban kapható, azonban csak az a hiteles, a mit a pénzügyminiszterium adott ki. Ezt megkaphatja Toldi Lajos könyvkereskedőnél Budapest, (II., Fő-utca 2. szám.); ára füzve 80 fillér (kötve nem kapható). Rendelésnél a pénzügyminiszterium által kiadott törvényt kérjen. Miután a törvény rendelkezései a közalapítványi erdőőrökre is vonatkoznak, ennél fogva az ő köteles szolgálati idejük is, úgy mint a kincstári erdőőröknél, 40. évben van megállapítva.

N. I. A gyógynövények hasznáról, lapunk múlt évi 18. számában ismertetett könyv dr. Flóris Áron orvosnál Budapest (VIII., Karpfenstein-utca 18. szám) kapható. Az árát nem tudjuk, de ezt egy levelező-lápon ön is megkérdezheti tőle.

G. V. A leírásból ítélve a kutya rühös lehet; de az sincs kizárva, hogy baja az ú. n. tarlósömör. Mindkettő ragadós. A rühösséget egy parányi állatka, a pókok családjába tartozó rühatka okozza. A tarlósömört ellenben egy gombafaj. Mindkét kórokozót csak mikroskóppal láthatjuk és egészen biztos körjelzés is csak a mikroszkópiai vizsgálat alapján lehetséges. Mivel azonban mindkettőt élősök okozza, a kezelésben nem kell különbséget tenni s mindkét esetben egyformán járhat el. Először is a kutyát meg kell nyírni, de ha ezt nem akarná, legalább is a foltok környékén. Aztán vegyen a patikában zöld szappant és kátrányszappant. A kutya egész testét mossa meg jól kefével és a zöld szappannal. A szappan habját hagyja 2—3 óráig a kutyán száradni, aztán mossa le tiszta vízzel. Másnap a beteg részeket dörzsölje be jól a kátrányszappannal, annak a habját csak másnap mossa le. Az eljárást 5—6 nap mulva ismételni kell, illetve 2—3 hétig 5—6 naponként ismétetni, míg gyógyulás mutatkozik. A kutya fekvőhelyét is fertőtleníteni kell, úgyszintén a tisztítására használt keféit is. Utóbbit erős, forró szódalúggal kell megmosni.

Végül megjegyzem, hogy úgy a rühösség, mint a tarlósömör az emberre is átragad. Tehát kezelés után mossa meg kezeit jól a kátrányszappannal és kefével.

Vigyáznia kell arra is, hogy a kutya a kátrányszappant le ne nyalja. A kezelés napján esetleg beadhat a kutyának 2—3 gr. Glaubersót, hogy esetleges kátránymérgezésnek elejét vegye, ha a kutya mégis lenyalná a szert. Dr. Kukuljević József.

T. F. 1. Félárú vasuti jegy váltására jogosító arczképes igazolványra az állami alkalmazottakon kívül igényük van a vármegyék, a törvényhatósági joggal felruházott városok és Budapest székes főváros évi fizetést élvező, hivatalos esküt tett, olyan törvényhatósági alkalmazottjainak is, a kik az 1886. évi XXI. illetve az 1872. évi XXXVI. t.-cz. alapján rendszeresített állásokat töltenek be. Hogy önk ilyen állást töltenek-e be, azt meg tudhatják a városnál. 2. A kinek félárú jegy váltására jogosító arczképes igazolványra nincs igénye, az egyszeri utazásra sem kap félárú jegy váltására szóló igazolványt. 3. Az 50 fillért a lap javára bevételtek.

K. M. A földművelésügyi miniszter úrnak 1912. évi 23564. sz. körrendelete (lásd «Az Erdő» 1912. évf. 159. oldal) értelmében a kincstári erdőőröknek kopókat és egyéb hajtőbekeket tartani nem szabad; vérebet, tacskót, vizslát, foxterriert stb. szabad tartani.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Intelligens, szakvizsgázott, nős, de gyermektelen, 45 éves, róm. kath., magyarul és németül beszélő egyén, — kinek neje kilencz évig grófi háznál mint kulcsárnő volt alkalmazva —, jó bizonyítványokkal rendelkezik, a fő- és apróvad tenyésztésében, cserkészetben, vadászatok vezetésében jártas, azonnali belépésre megfelelő állást

keres. Parkvadászi, vagy kastélygondnoki állást, hol felesége mint kulcsárnó nyerne alkalmazást, szintén elfogad. Czíme a szerkesztőségénél megtudható. (37.)

Azonnali belépésre erdőri állást keres 40 éves, szakvizsgázott és jó szolgálati bizonyítványokkal rendelkező, feltétlen jó magaviseletű egyén. Czíme: Illés Ignác erdőri, Gyulakeszi (Zala megye). (38.)

Erdővédői vizsgát tett, nyolczévi erdőgazdasági s vadászati gyakorlattal bíró, fiatal, nős egyén, kitűnő ajánlatokkal, szerény igények mellett alkalmazást keres. Czíme: B. E. Szatmár, Hunyadi-utca 48. sz. (39.)

Vizsgázott erdőri, ki jelenleg nagyobb urad. felmondatlan állásban van, állását változtatni óhajtja csak azért, hogy erdőben lakhasson. Beszél németül és tótul, kiszolgált katona, az erdőüzem minden ágában jártas, józan, feltétlen megbízható, 36 éves, nős egyén. Megkereséseket «Erdőri 1913» jelige alatt a lap szerkesztéséig továbbít. (40.)

HIRDETÉSEK

Méhkasokat gyékényből szállítok. Közönséges kúpkas 1 kor., igen nagy, felül Hanemann-rácsos átjáróval 1:50 kor. Átmeneti, Hanemann-rácsos 2:40 kor. Matuska István, Nagykároly. (4.IV.3.)

Egy darab Ogris-féle Lancaster Express büchsfegyver, egészen új, a jobb cső 450 golyós, a bal 16 öb-nagyságú, ugyanehhez az agyhoz még egy pár seréteső, szintén 16-os kaliber, a bal cső Choke-furattal. Vételár 200 koronába van. Most eladó 120 koronáért. (5.III.3.)

Egy drb szelid **őz suta**, Miczi a neve, 80 koronáért eladó; nagyon kezes. Érdeklődők forduljanak a lap kiadóhivatalához. (9.)

Pályázati hirdetmény. 247/1913. sz. A znióváraljai kir. közalap. erdőgondnokságnál megüresedett turóc-zandrásfalvai kir. közalap. erdőri állásra pályázat nyitattik.

Ezen állással 600 kor. évi fizetés, évi 100 kor. személyi pótlék, évi 100 kor. ruhaátalány, 2 kat. hold földilletmény, évi 18 ürm³ I. oszt. dorong vegyes kemény tűzifa, természetbeni lakás és szabályszerű legeltetési illetmény van összekötve.

Az ezen állásra pályázók életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetőségüket és családi állapotukat községi bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismertüket és katonai kötelezettségük mikénti lerovását megfelelő hiteles bizonyítvánnyal, a kir. közalap. szolgálatba újonnan belépni kívánók és az államerdészet szolgálatában nem állók még ép és erős testalkatukat, különösen jól látó-, halló- és beszélőképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, ezenfelül a pályázók még az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában megkivánt szakképzettségüket is tartoznak igazolni.

Az ily módon felszerelt és sajátkezűleg írt kérvények a nagym. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszteriumhoz czimezve, a znióváraljai m. kir. közalap. erdőgondnoksághoz folyó évi május hó 10-ig nyújtandók be.

Znióváralja (Turóc m.), 1913. évi április hó 5-én. (7.II.2.) **M. kir. közalapítványi erdőgondnokság.**

Pályázati hirdetmény. 1572/1913. sz. Az apatini m. kir. erdőhivatal a kerületében üresedésben levő kettő főerdőri állásra, előléptetés esetén kettő erdőri, kettő első, illetve kettő másodosztályú erdőlegényi állásra az állományszerű illetményekkel pályázatot nyit.

Felhivatnak az ezen állásra pályázók, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában körülírt szakképzettséget, a m. kir. kincstári erdészet szolgálatába újonnan belépni kívánók ezenfelül még ép, erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, avagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint az életkorukról, illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismerteikről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezűleg írt kérvényeiket 1913. évi május hó 20-ig az apatini m. kir. erdőhivatalnál nyujtsák be.

Apatin, 1913 április hó 16-án.

(8.)

M. kir. erdőhivatal.

Zemplén vármegye közigazg. erdészeti bizottságától.

Pályázati hirdetmény. 885/1913. k. e. b. szám. Zemplén vármegyében a szinnai m. kir. járási erdőgondnokság kerületében Szinna székhelylyel megüresedett járási erdőri állásra 400 (Négy száz) korona évi törzsfizetéssel, 200 (Kettő száz) korona lakás, fa és ruha, 250 (Kettő százötven) korona utazási és 4 (Négy) korona irodaátalánnyal ezennel pályázatot hirdetek.

Az évi törzsfizetés öt-öt évi kifogástalan szolgálat után kétszer 100 koronával, továbbá 10 évi szolgálat után lakás, fa és ruha 50 korona és utazási átalány 50 koronával emelkedik.

A javadalmazás havi előleges részletekben fizettetik. Pályázhat azon magyar állampolgár, a ki:

- a) feddhetlen előéletű;
- b) 24 évesnél nem fiatalabb, 35 évesnél nem idősebb;
- c) az erdőri szakvizsgát letette;
- d) ép szellemi erő és egészséges testalkat mellett, hibátlan beszélő-, látó- és hallóképességgel bír.

A hivatalos magyar nyelven kívül a tót nyelvet bírja és azt hiteles okmánnyal igazolja.

Zemplén vármegye közigazgatási erdészeti bizottságához intézett, hiteles okmányokkal felszerelt, egykoronás bélyeggel ellátott és sajátkezűleg írt kérvények 1913. évi május hó 1-ig a sátoraljaújhelyi m. kir. állami erdőhivatalhoz annál is inkább benyújtandók, mert a később érkezett kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Sátoraljaújhely, 1913. évi április hó 15-én.

(10.)

Matolai Elek, közig. erd. bizotts. elnöke

Szakvizsgázott vad- vagy erdőőrt keresek önálló vadásznak. Nyugdíjazott is lehet. Nőtlen vagy gyermektelen előnyben részesül. Kérvények csak «feltétlen megbízható» jellegével a kiadóhivatalba küldendők. (11.)

Termelt tölgy vasuti talpfa és tölgy bányafa eladása. 5803. I. B-1. 1913. sz. A szomolnoki m. kir. erdőgondnokság 1912. évi szeldöntvényeiből kitermelt és az állami közut mentén fekvő porcei rakodóra kiszállított 1559 drb I. rendű egyes, 102 drb I. rendű kettős, 2097 drb II. rendű egyes, 303 drb II. rendű kettős, 201 drb III. rendű (1.8 m. h.) tölgy vasuti talpfa, valamint 129.55 köbméter tölgy bányafa két eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján el fog adatni.

Az írásbeli zárt ajánlatok legkésőbb 1913. évi május hó 5-ik napjának déli 12 órájáig nyújtandók be a tótsóvári m. kir. erdőhivatalhoz, a hol azok május hó 6-án délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Az árverési és szerződési feltételek, a faanyagok eladási csoportjainak kimutatása, ajánlati űrlap és boríték a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők meg.

Budapest, 1913. évi április hóban.

(12.) **M. kir. földművelésügyi miniszter.**

Esztergom vármegye alispánjától.

Pályázati hirdetés. 3045/1913. szám. Az Esztergom szab. kir. rendezett tanácsú városnál ürese-
désben levő városi erdőmesteri állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázhatnak mindazok, a kik az 1883: I. t. cz. 12. §-ban előírt minősítéssel birnak. A pályázóktól megkivántatik, hogy kérvényeiket születési bizonyítvánnyal, egészségi állapotukról szóló tisztí orvosi bizonylattal, illetőleg eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal szereljék fel.

A választás helyéül Esztergom szab. kir. város közgyűlési termét, határidejéül pedig 1913. évi május hó 15-ik napjának délelőtti 10 óráját tűzöm ki.

A megválasztandó városi erdőmester a város közpénztárából a következő javadalmazásban részesül: kezdőfizetés 3600 kor., lakbérilletmény 910 kor. Az erdőmester fizetése öt-öt évenként 400—400 koronával 4400 koronáig emelkedik.

Végül közlöm a pályázni óhajtókkal, hogy a megválasztandó erdőmesternek a városi szerv. szabályrendelete 48. §-ában meghatározott teendőknél kívül azokat is teljesíteni kell, a melyeket az említett szabályrendelet későbbi módosítása esetén a város külső gazdaságának

felügyeletére és kezelésére nézve a képviselőtestület elő-
írt illetve a városi erdőmester hatáskörébe utal.

A pályázati kérvények 1913 május hó 13-ának déli 12 óráig nálam nyújtandók be oly hozzáadással, hogy a később beadott kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Esztergom, 1913. évi április hó 18-án.

(13.) **dr. Perényi,** alispán.

Keresek megvételre egy egyéves Uhut. Kérem az eladók címét és mi az ára velem közölni. Gröfntner Viktor uradalmi főtiszt, Temes-Ság. (14.III.1.)

Uri ruhák készítéséhez való jó brünni posztót és Lódent

legjutányosabb gyári áron szállít

Etzler és Dostal, Brünn
Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállítói.

**A gyárból való közvetlen bevásárlás
nagy előnnyel jár.**

*Dús mintagyűjtemény a tavaszi és nyári évszakra, meg-
tekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.*

(2.VI.6.)

VADÁSZGAZDASÁGI IRODA

Budapest, Üllői-út 16/B.

Egyetlen kurucz vállalat, a mely a legolcsóbban és a legjobb minőségben szállít mindenféle sajátfogású, élő-, apró- és nagyvadat, csapdákat, hálókat, mindenemű vadászati és horgászati felszerelést, vadtakarmányt stb. Elvállalja és a legszakosabban teljesíti: a satnyult agancsú vadállomány feljavítását, vadaskertekben 8—10 kilós agancsok növesztését, exotikus vadfajok telepítését, nagyvadfogdák és a degenerálódást kizáró vadaskertek felállítását, élővad-biztosítást; lelővések, vadászterületek bérbeadását, eladását, berendezését, becslését, szakszerű kezelését, dűvadak kiirtását. Mindenféle vadászati, vadtenyésztési és horgászati ügyben szakszerű tanácsot szolgál. (3.III.3.)

Erdészeti csemetéket és magvakat
a legjobb minőségben szállít
Neumayr és Társa csemete- és magkereskedése **Zalaegerszegen**
(1-7.)